

Vlakverdeling

De kinderen leren een ritmische compositie maken door een gegeven motief te herhalen

Lettercomposities, 8 jaar

onderwerp

lettercompositie

techniek

(aardappel)stempel

formaat

± 16 × 25 cm

Toelichting

Als we een vlakverdeling maken bedekken we een vlak met tekens waardoor er een zekere indeling of ordening ontstaat. De meeste kinderen zullen bij de opdracht, vlakverdeling, de dingen (vormen) zo over het gegeven formaat verdelen dat overal iets komt. Een van de bedoelingen van deze opdracht is dan ook eens te onderzoeken of dat ook anders kan. Bijv. door stukken expres leeg te laten en een grotere concentratie te geven aan andere plaatsen. Juist door afwisseling – al of niet regelmatig – kan een zeker ritme ontstaan. In de muzieklessen zijn de kinderen hier wel mee vertrouwd; bij tekenen is het lastiger om het aspect ritme apart te behandelen. Toch kan in deze les, mede door de herhaling van slechts een of enkele motiefjes, een ritmische ordening gemaakt worden. Bij te veel verschillende vormen wordt dit al gauw te gecompliceerd. Het eenvoudig kunnen herhalen van eenzelfde vorm is voor deze les dus wezenlijk, vandaar dat als techniek voor stempelen of sjabloneren is gekozen.

Begeleiding

Een teken dat zich uitstekend leent om mee te spelen is de hoofdletter L. Uit een halve aardappel of een stukje zacht linoleum snijden de kinderen (indien mogelijk) zelf deze hoekvorm. Het stempelen kan op twee manieren gebeuren. Het handigst is het om de vorm met een roller van drukinkt te voorzien zodat er mee gestempeld kan worden. Op een plastic plaatje of iets dergelijks, worden hiertoe hooguit twee kleuren drukinkt (blockprint) goed uitgerold. Dit is nodig om de inkt gelijkmatig over de roller te verdelen. Een andere manier om te stempelen, gaat als volgt: we brengen verf (plakkaatverf) aan met een kwast direct op het stempel. Het maken van een afdruk, zonder uitgelopen randen, vlekken enz., vergt tenslotte wat oefening. Eerst maar op een proefblaadje experimenteren! Als men de techniek eenmaal onder de knie heeft kan ook door verandering van de stand van het stempel een vlakverdeling gemaakt worden zonder dat alles vol komt te staan. Juist het open laten wordt in deze les gestimuleerd, als tegenstelling tot vele andere lessen. Eenzelfde vorm van donker naar licht laten verlopen, door deze een paar keer te herhalen zonder opnieuw in te rollen of verf aan te brengen. Dit kan een leuk ritme (met diepte-effect!) veroorzaken. Zo'n reeks kan dan nog in zijn geheel weer herhaald worden. Het zal blijken dat er talloze mogelijkheden zijn met slechts één vorm en één kleur. Doen de kinderen voor het eerst een opdracht als deze, dan is het verstandig om niet méér dingen tegelijk te laten doen.

Bij de bespreking gaan we vooral na hoeveel composities symmetrisch of asymmetrisch zijn en of er een zeker ritme is ontstaan door de herhalingen.

onderwerp

ontwerp
badhanddoek

techniek

sjabloneren

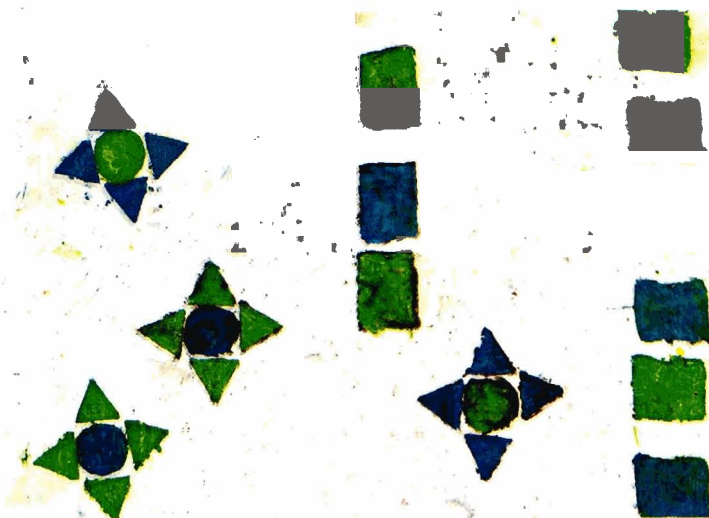
formaat

± 32 × 50 cm

Andere opdracht

Dezelfde uitgangspunten kunnen ook toegepast worden bij een wat concreter onderwerp: ontwerp voor een badhanddoek. Met enkele simpele vormpjes en in twee kleuren maken de kinderen een asymmetrisch ontwerp voor het bedrukken van een badhanddoek. Eerst wordt een sjabloon gemaakt van bijv. enkele meetkundige figuurtjes (vierkant, rondje, driehoek). Hiermee kan geschoven worden zodat diverse composities uitgeprobeerd worden. Vervolgens kan met potlood de definitieve indeling vastgelegd

worden. Dan inkleuren met kleurpotlood, verf of krijt. Tamponneren met verf kan ook.

Ontwerp badhanddoek, 7 jaar